

Lekcja 06.04.2020 r. (poniedziałek)

Temat: Interpretacja „Epilogu” „Pana Tadeusza”

Notatka do zeszytu

„Epilog” – znajduje się na końcu utworu, pisany jest 11- zgłoskowcem i nie został dołączony od razu do utworu; znaleziono go dopiero po śmierci poety.

Interpretacja „Epilogu”

- poeta opisuje w nim smutną atmosferę, spory, kłótnie między emigrantami, którzy już prawie utracili nadzieję, na to że Polska odzyska wolność;
  - w takiej sytuacji poeta chciał dać rodakom nadzieję i dlatego napisał „Pana Tadeusza”, aby powrócić wspomnieniami do krainy, w której jest trochę szczęścia dla Polaka, kraju lat dziecińczych (Litwy)
  - w „Epilogu” wyraża też swoje marzenie, chciałby dożyć takiej chwili, aby ten jego utwór dotarł do kraju i mogli go czytać wszyscy jego rodacy :*O, gdybym kiedy dożył tej pociechy, Żeby te księgi zbłądziły pod strzechy*
-

Lekcja 07.04.2020 r. i 08.04.2020 r. (wtorek i środa)

Temat: Obrazy słowem malowane – bogactwo opisów w „Panu Tadeuszu”.

I Przeczytaj fragment „Grzybobranie” i wykonaj polecenia.

Grzybów było w bród. Chłopcy biorą krasnolice,
Panienki za wysmukłym gonią borowikiem,
Którego pieśń nazywa grzybów pułkownikiem.
Wszyscy dybią na rydza; ten wzrostem skromniejszy
I mniej sławny w piosenkach, za to najsmaczniejszy,
Czy świeży, czy solony, czy jesiennej pory,
Czy zimą. Ale Wojski zbierał muchomory.

Na zielonym obrusie łąk, jako szeregi
Naczyń stołowych sterczą: tu z krągłymi brzegi
Surojadki srebrzyste, żółte i czerwone,
Niby czareczki różnym winem napełnione;
Kozłak, jak przewrócone kubka dno wypukłe,
Lejki, jako szampańskie kieliszki wysmukłe,
Bielaki krągłe, białe, szerokie i płaskie,
Jakby mlekiem nalane filiżanki saskie,
I kulista, czarniawym pyłkiem napełniona
Purchawka, jak pieprzniczka; Imię zaś innych imiona,
Znane tylko w zajęczym lub wilczym języku,
Od ludzi nieochrzczone; a jest ich bez liku.
Ni wilczych, ni zajęczych nikt dotknąć nie raczy;
A kto schyla się ku nim, gdy błąd swój obaczy,
Zagniewany, grzyb złamie albo nogą kopnie:
Tak szpecąc trawę, czyni bardzo nieroztropnie

Na wszystkie pytania odpowiadamy w zeszycie.

1. Wymień grzyby, które pojawiają się w opisie.

.....
.....

2. Wypisz po **4 przykłady** epitetów i porównań i określ, jaka pełnią funkcję:

Środek stylistyczny	Funkcja jaką pełni

3. Wypisz 2 przykłady rymów i nazwij ich rodzaj.

.....

II. Przeczytaj fragment *księgi I Pana Tadeusza*, a następnie wykonaj zadania

*Sród takich pól przed laty, nad brzegiem ruczaju,
Na pagórku niewielkim, we brzozowym gaju,
Stał dwór szlachecki, z drzewa, lecz podmurowany,
Świeciły się z daleka pobielane ściany,
Tym bielsze, że odbite od ciemnej zieleni
Topoli, co go bronią od wiatrów jesieni.
Dom mieszkalny niewielki, lecz zewsząd chędogi,
I stodołę miał wielką, i przy niej trzy stogi
Użątku, co pod strzechą zmieścić się nie może,
Widać, że okolica obfita we zboże,
I widać z liczby kopic, co wzdłuż i wszerz smugów
Świecą gęsto jak gwiazdy, widać z liczby pługów
Orzących wcześniej łany ogromne ugoru,
Czarnoziemne, zapewne należne do dworu,
Uprawne dobrze na kształt ogrodowych grządek,
Że w tym domu dostatek mieszka i porządek.
Brama na wciąż otwarta przechodniom ogłasza,
Że gościnnie, i wszystkich w gościnę zaprasza.*

4. Napisz, gdzie stał dworek . . . . .
5. Wymień, jakie drzewa obok niego rosły. . . . .
6. Co informowało o tym, że każdy gość jest mile widziany w Soplicowie . . . . .
7. Wypisz z fragmentu:
- a) 2 epitety . . . . .
- b) porównanie . . . . .

III Przeczytaj Inwokację i wykonaj zadania.

Litwo! Ojczyzno maja! Ty jesteś jak zdrowie,
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,

Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.
Panno święta, co Jasnej bronisz Częstochowy
I w Ostrej świecisz Bramie! Ty, co gród zamkowy
Nowogródzki ochraniasz z jego wiernym ludem!
Jak mnie dziecko do zdrowia powróciłaś cudem,
(Gdy od płaczącej matki pod Twoją opiekę
Ofiarowany, martwą podniosłem powiekę
I zaraz mogłem pieszo do Twych świątyń progu
Iść za wrócone życie podziękować Bogu),
Tak nas powrócisz cudem na Ojczyzny łono.
Tymczasem przenoś moją duszę utęsknioną
Do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych,
Szeroko nad błękitnym Niemnem rozciągnionych;
Do tych pól malowanych zbożem rozmaitem,
Wyzłacanych pszenicą, posrebrzanych żytem;
Gdzie bursztynowy świerzop, gryka jak śnieg biała,
Gdzie panińskim rumieńcem dzięcielina pała,
A wszystko przepasane jakby wstęgą, miedzą
Zieloną, na niej z rzadka ciche grusze siedzą.

8. Uzupełnij luki w zdaniach: Adam Mickiewicz, pisząc „Pana Tadeusza,” przebywał na emigracji we ..... W utworze tym powraca wspomnieniami do ..... „Pan Tadeusz” rozpoczyna się ....., czyli rozbudowaną ..... Występuje w nim aluzja literacka do fraszki Jana Kochanowskiego pt. .... Składa się on z ..... Tadeusz i Zosia na swoich zaręczynach ogłosili uwłaszczenie ....., a ich przyszły ślub miał ..... zwaśnione rody. „Pan Tadeusz” kończy się słowami: .....
9. Wskaż w tekście przykłady:
porównania - .....
3 epitetów - .....
10. Podkreśl w tekście przerzutnię.

IV Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

«I miał rozum! — zawołał Tadeusz z zapalem. —
To państwa niebo włoskie, jak o nim słyzałem,
Błękitne, czyste: wszak to jak zamarza woda;
Czyż nie piękniejsze stokroć wiatr i niepogoda?
U nas dość głowę podnieść: ileż to widoków!
Ileż scen i obrazów z samej gry obłoków!
Bo każda chmura inna: na przykład jesienna
Pełźnie jak żółw leniwa, ulewą brzemienna,
I z nieba aż do ziemi spuszcza długie smugi,
Jak rozwite warkocze, to są deszczu strugi;
Chmura z gradem, jak balon szybko z wiatrem leci,
Kraęła, ciemnobłękitna, w środku żółto świeci,
Szum wielki słyhać wkoło; nawet te codzienne,
Patrzcie państwo, te białe chmurki, jak odmienne!

Zrazu jak stada dzikich gęsi lub łabędzi,
 A z tyłu wiatr jak sokół do kupy je pędzi:
 Ściskają się, grubieją, rosną — nowe dziwy!
 Dostają krzywych karków, rozpuszczają grzywy,
 Wysuwają nóg rzędy i po niebios sklepie
 Przelatują jak tabun rumaków po stepie:
 Wszystkie białe jak srebro, zmieszały się... nagle
 Z ich karków rosła maszty, z grzyw szerokie żagle,
 Tabun zmienia się w okręt i wspaniale płynie
 Cicho, z wolna po niebios błękitnej równinie!

Komentarz do powyższego fragmentu:

Hrabia z Telimena zachwycali się włoskim krajobrazem. Oboje dużo podróżowali i wiele widzieli. Nie zachwyca ich przyroda na Litwie, wolą krajobraz zagraniczny, szczególnie włoski, gdyż jak tłumaczy Hrabia „Włochy były, są, będą, ojczyzną malarzów”. Telimena krytykuje też przywiązanie do ojczyzny „Trzeba wiedzieć, że to jest Sopliców choroba, że im oprócz Ojczyzny nic się nie podoba”.

Zupełnie inne zdanie ma Tadeusz Soplica. On nie widzi niczego szczególnego we włoskim krajobrazie. Zachwyca się pięknem krajobrazu ojczystego i uważa, że piękniejszego nie ma. On właśnie opisuje w przeczytanym przez Was fragmencie ojczyste niebo i rodzaje chmur.

11. Do czego Tadeusz porównuje włoskie niebo? .....

12. Uzupełnij tabelkę:

Rodzaje chmur	Jak wyglądają?/ Co przypominają?	Epitet	Porównanie

Zachęcam również do zrobienia lekcji w e-podręczniku „Uczta dźwięków”.

<https://epodreczniki.pl/a/uczta-dzwiekow/D1Edz6mA9>